

УДК 639.217.082

ОТРИМАННЯ СТАТЕВИХ ПРОДУКТІВ ВІД ПЛІДНЕКІВ КЛАРІЄВОГО СОМА

**Панчишний М.О., асистент,
Бондарєв В.А., студент**

Харківська державна зооветеринарна академія м. Харків

***Анотація.** В статті описана методика відбору полових продуктів від плідників кларієвого сома. Під час застосування гонадотропних препаратів, що прискорюють дозрівання гонад у плідників, та полегшують відбір ікри.*

***Ключові слова:** Кларієвий сом, плідник, гонадотропін, ацетонований гіпофіз, уrogenетальний отвір, гіпофізарна ін'єкція.*

Актуальність проблеми. У зв'язку з постійним зростанням населення планети, по всьому світі дуже велика увага приділяється проблемі збільшення білкових ресурсів та підвищення біологічної цінності різних харчових продуктів. Не випадково, що з кожним роком значення вирощеної за короткий час рибної продукції зростає. Тому вивчення та вдосконалення методик отримання статевих продуктів, від кларієвого сома сприяє збільшенню рибної продукції та її поліпшенню.

Мета і завдання роботи. Вивчення особливостей методів отримання статевих продуктів Кларієвого сома.

Методика досліджень. Матеріалами для досліджень були результати експериментів світових вчених та власний досвід, що був отриманий під час навчальних практик рибних господарств.

Результати досліджень. Використовувати виробників вагою 0,5-1 кг є найоптимальніше. Оскільки такі риби є найбільш економічно вигідними. З такими особинами легко проводити різноманітні маніпуляції, а якість зрілих статевих продуктів не відрізняється від риб вагою понад 1 кг. Статевозрілих риб потрібно утримувати в басейнах об'ємом 1 – 1,5 м³, в кожному з яких може перебувати не більше 100 – 150 кг риби на 1 м³ води. Оптимальна температура для утримання маточного стада + 28 °С. Така температура є необхідною для дозрівання гонад протягом усього року. Світлова періодичність, не має вирішального значення для дозрівання гонад, тому світовим досвідом рекомендовано прикривати ємності з рибою на три чверті поверхні води. Джерело штучного освітлення розміщують

Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини

над відкритою частиною басейну на відстані 20 – 30 см від поверхні води. За таких умов зручно спостерігати за станом риб і чистити басейни.

Для отримання ікри, самок стимулюють. Успіх штучного розмноження залежить від ступеня зрілості гонад виробників. Для індукції овуляції, самок відбирають по збільшеному м'якому черевцю, центральному положенню ядра в ооцитах, а також за збільшеним генітальним отвором, що мають червоний або рожевий колір. Для стимуляції овуляції використовують гормони або гормональні препарати: ацетонований гіпофіз коропа в дозі 4 мг/кг маси тіла, ацетонований гіпофіз кларіаса в дозі 1 гіпофіз на самку (рис. 1).

Рис. 1. Автори готують розчин гіпофізу

Метод гіпофізарних ін'єкцій недорогий і відносно простий. Перед ін'єкцією самок зважують для визначення дози препарату. У відповідності з температурою води розраховують час проведення стимуляції нересту і прогнозують час отримання ікри. Отриману ікру зціджують у пластикові або емалеві тазики звичайним способом. Орієнтовний час, необхідний для зціджування однієї самки, становить 10 – 15 хв. Самки африканського сома, які вже від нерестилися, при оптимальних штучних умовах (температура і відповідна їжа), генерують нову порцію готових до нересту ооцитів за короткий проміжок часу.

У зв'язку з великими труднощами зціджування молок у зрілих самців, їх сперму отримують шляхом вилучення гонад забитих самців, з наступним подрібненням і проціджуванням через марлю (рис2). Сперму додають до зцідженої ікри або збирають для цього в окремий сухий посуд, розбавляючи її фізіологічним розчином (0,6 – 0,7 хлориду натрію) для зберігання в холодильнику. Після отримання статевих продуктів присту-

пають до процесу запліднення. Спочатку до ікри і молоко додають близьку за обсягом кількість води або фізіологічного розчину і обережно перемішують. Через 1 хв. запліднення закінчують, так як за цей час сперма втрачає активність, а микропиле у ікринки закривається.

Рис. 2. Дозрівші гонади самця

Запліднені ікринки інкубують в стоячій або проточній воді, в лотках з отворами на дні діаметром 1,2 – 1,5 мм. При температурі +28 °С вилуплення відбувається через 28 – 32 години після запліднення. Після чого личинок пересаджують до лотків для під рощення. Після переходу личинок на екзогенне харчування, їх кормлять не ріже 20 – 22 раз на добу. Після досягнення мальком ваги у 2 – 3 грами періодичність годівлі зменшують до 10 разів за добу. Більш дорослу рибу годують 4 – 6 разів на добу.

Висновок

Отримання статевих продуктів у плідників Кларієвого сома є досить трудомістким процесом і потребує відповідних знань та навичок. При врахуванні відповідних факторів цей вид риби можна ефективно розмножувати та отримувати товарну продукцію раз в шість місяців. Потрібно не забувати, що даний вид риби є дуже територіальним і їх потрібно саджати в басейни при оптимальній кількості.

Література

1. Бондаренко А.Б., Сычев Г.А., Приз В.В. 2008. Клариевый сом // Рыбоводство. – № 1. – С.30-31.
2. Булкін І.Ю. Розведення і догляд за рибою. М.: «Віче», 2001.
3. Маилкова А.В., Никифоров А.И. 2006. Особенности морфологии африканского сома *Clarias gariepinus* // Естеств. и техн. науки. – № 2. – С. 65-67.

ПОЛУЧЕНИЕ ПОЛОВЫХ ПРОДУКТОВ ОТ ПРОИЗВОДИТЕЛЕЙ
КЛАРИЕВОГО СОМА.

Панчишный М.А., ассистент,
Бондарев В.А., студент

Харьковская государственная академия, г. Харьков

Аннотация. В статье описана методика отбора половых продуктов от производителей клариевого сома. При использовании гонадотропных препаратов, что ускоряют созревание гонад у производителей, и облегчает отбор икры.

В связи с постоянным ростом населения планеты, по всему миру очень большое внимание приселяется проблеме увлечение количества продукции аквакультуры. Поэтому неслучайно что с каждым годом значение выращенной за короткое время рыбной продукции увеличивается.

Ключевые слова: Клариевый сом, производитель, гонадотропин, ацетонированный гипофиз, половое отверстие, гипофизарная инъекция.

GETTING SEX PRODUCT FROM THE MANUFACTURER
AIRBREATHING CATFISH.

Panchishny M.A., Assistant, Department of Applied Biology, aquatic biological resources and hunting them. Prof. Tertyshny A.S.

Bondarev V.A., 4th year student of the Faculty of Biotechnology and prirodoispolzovaniya.

Kharkiv State Academy of Kharkov

Annotation. The article describes the method of selection of sexual products from manufacturers airbreathing catfish catfish. When using gonadotropin-releasing drugs that accelerate the maturation of the gonads from the manufacturers, and facilitates the selection of caviar.

The urgency of the problem. Due to the constant growth of the world's population, around the world great attention to the problem of fascination priselyaetsya number of aquaculture products. It is no coincidence that every year the value of grown in a short time, fish production increased.

Key words: airbreathing catfish catfish, manufacturer, gonadotropin, acetylated pituitary genital opening, pituitary injection.
